

153. Møde.

Onsdag den 1. August Kl. 9.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af anden Behandling af Forslag til Lov om Landbrugets Gældsforhold m. m.

Statsministeren (Stauning): Naar jeg erindrer det Hastværk, som prægede Forhandlingerne om Tillægsbevillingsloven, Hastværk med Hensyn til Gældssanering, Kravene her og i Pressen om endelig at fremskynde den Undersøgelse, som 4 Mænd havde paataget sig, undres man unægtelig over den gode Tid, man nu synes at have haft til Behandlingen af Resultatet fra denne Gældssaneringskommission. Den Forhandling, der i Gaar førtes derom, brugte jo ganske vist mange Ord, saa mange, at jeg kom til at erindre en gammel Venstrepolitiker, som i visse Situationer sagde: Af megen Tale kommer Fortrydelse, og jeg kunde tænke mig, at ogsaa de mange Ord i Gaar kan indeholde et og andet, som man senere maaske fortryder.

Jeg skal nu ikke følge dette daarlige Eksempel fra i Gaar og skal indskrænke mig til forholdsvis faa Bemærkninger om de almindelige Linier, som har været fulgt, idet ogsaa de Fagministre, under hvem de enkelte Afsnit henhører, naturligvis vil beskæftige sig med de forskellige Enkeltheder. Jeg maa sige, jeg har opfattet de faldne Udtalelser, og derunder ogsaa den afgivne Betænkning, som noget ejendommelige under Hensyn til de Forhold, der efterhaanden har udviklet sig paa det politisk-økonomiske Omraade i Verden, og i Kraft af den Tilstand, der hersker i Verden. Man kræver saaledes i Betænkningen fra begge Sider i Oppositionen som noget af det første og det vigtigste nu Prishævning ved Afgifter eller anden kunstig Foranstaltning. Og det sker paa et Tidspunkt, hvor der er en saadan Uro i Verden og slette Høstudsigter og alt saadant, som øver økonomiske Virkninger netop paa de Omraader, hvor der her sættes ind, og hvor det vilde være ganske urimeligt at følge de angivne Linier, saaledes som de er blevet angivet netop i en økonomisk Situation som den nuværende,

hvor det er umuligt at vide, i hvilken Grad Paavirkning vil ske over for Priserne i den nærmeste Tid af de Forhold, der foreligger ude i Verden. Se f. Eks. Kornprisens Udvikling allerede nu, og Smørprisens Udvikling synes heller ikke helt ved Siden af det ønskelige. Det forekommer mig derfor lidet rimeligt at gøre større Skridt ud paa disse af den ærede Opposition anbefalede Veje, naar Stillingen trods alt for Landbrugsejendommernes Vedkommende vil være, at nogle af dem trues med Sammenbrud, uanset, havde jeg nær sagt, hvilke Priser de opnaar for Landbrugets Produkter. De, hvis Besiddelsesforhold enten paa Grund af urimelig Gældsstiftelse eller paa Grund af Uduelighed ikke kan klares, kan næppe hjælpes ved kunstig Prishævning eller Konjunkturprisstigning. Den rigtige Vej er derfor utvivlsomt at bringe Ejendommene om jeg saa maa sige paa Fode, bort fra de høje Afgifter, i hvert Fald for en rimelig Tid, og give Adgang for en Sanering eller en Afvikling saaledes som foreslaaet i det Afsnit, man almindeligt kalder Moratorieafsnittet. Men det er klart, at de forskellige Afsnit i det foreliggende Lovforslag har en naturlig Sammenhæng. Virkningen af eet Led afhænger af, om det foregaaende Led er anvendt, og det er derfor urimeligt at rive visse Dele ud af Sammenhængen, thi saa vil Helhedsvirkningen udeblive. Men medens man altsaa afviser helt eller delvis, hvad der er foreslaaet, saa er det jo store Fordringer, der stilles, og det ærede Medlem Hr. Krag har jo aabenbart forsøgt at overflødiggøre den saakaldte L. S.-Bevægelse, og det fremgik jo ogsaa af det ærede Medlem Hr. Thomsens Bemærkninger i Gaar, at han havde opdaget, at nu havde Venstre nogenlunde samme Syn som L. S. Saadan sagde det ærede Medlem Hr. Thomsen, men unægtelig, naar jeg endelig skal høre L. S.-Tale, foretrækker jeg det ærede Medlem Hr. Thomsen; hans Tale er da til at forstaa, han talte i hvert Fald mere renlivet om Tingene end det ærede Medlem Hr. Krag. Det ærede Medlem Hr. Thomsen sagde saaledes, at alt Landbrug skal gøres rentabelt, og Hjemmene maa fredlyses, altsaa ganske uden Hensyn til Vilkaar, til Gæld, til Prisen ved Køb af Ejendommen, til Duelighed hos Brugeren, Flid, Sparsommelighed og saa fremdeles. Ganske uden Hensyn til alt dette stilles Kravet, ikke til Besidderen, men til Staten: vær saa god, vil I sørge for, at alt Landbrug bliver rentabelt. Er det nu ikke en dristig Fordring? Er det egentlig ikke en frivillig Sag, naar en Medborger har valgt Land-